

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Francišanska ulica štov. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Narečnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četr št let K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inszerati: Enostopna pet št vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Jutri dne 28. t. m. izide „Naprej“ v povečani obliki.

Hrvatska socialna demokracija in kongres v Brodu.

„Sloboda“, glasilo socialno-demokratične stranke v Zagrebu, priobčuje dne 22. t. m. oklic vsem sodrugom in sodružicam, iz katerega po-snemamo:

Ker grozi v stranki razkol, je glavni odbor prisiljen, da označi v tem pogledu svoje stališče. Zato opozarja na resolucijo o strankini taktiki, ki je bila sprejeta na strankini konferenci in katera je veljavna tako dolgo, dokler strankina konferenca drugače ne odloči. Prva točka te resolucije se glasi: »Sodelovanje strankinih voditeljev v vladi smatra konferenca opravičenim, ker se je s sodelovanjem v vladi delovalo v korist ojačenja proletarijata. V tem zmislu zahteva dalje konferenca, da strankini voditelji pri vladi zahtevajo najenergičnejše izvedbo najširših političnih garancij in socialno-političnih varstvenih zakonov. Od izvršitve teh zahtev proglaš konferenca odvisno sodelovanje socialnih demokratov v vladi.« — S tem sklepom se je najvišji forum stranke odločil, da sodeluje v vladi tako dolgo, dokler bo vlada vodila politiko, ki naj narodu zajamči najširše politične pravice in delavstvu socialno-politične reforme. Izstop sodrugov iz vlade bi bil proletarijatu signal, da se je jugoslovanska buržoazija postavila na stališče, da noče izpolniti obljub, katere je dala delovnemu ljudstvu v najtežjih dneh narodnega ujedinjenja. To se pa doslej še ni zgodilo, kajti po preteku jedva dveh mesecev od strankine konference je bilo odredbenim potom izvedeno: osemurni delavnik in nekatere druge socialno-politične reforme. Minister sodrug Korač je kljub velikim zaprekam začel še pred sestankom narodnega predstavništva z uveljavljanjem izvedbe agrarne reforme. Dalje je priredil reformo delavskega zavarovanja, glasom katere ima vsak delavec dobiti pomoč v bolezni, za slučaj nesreče, onemoglosti ali starosti in nezaposlenosti. Vdovam in sirotam delavcev se ima zagotoviti pomoč pri vzdrževanju. Ideal delavskih penzij je na vidiku in se bo izvedel v par mesecih. Poleg vsega tega se pripravljajo zakoni o varstvu delavcev, o obrtnem nadzorništvu, o delavskih zbornicah, varstvu kolektivnih pogodb, regulaciji delovnih odnošajev, o stavbenem in invalidnem vprašanju itd. In vse to se mora napraviti v ministrstvu, ki je šele ustanovljeno, kjer se mora vse nanovo zgraditi in napraviti. Kdor vse to ve, mora priznati, da sodelovanje v vladi obeta tudi nadaljne uspehe v korist delovnega ljudstva. Tudi na političnem polju ni doslej bilo ničesar storjenega, kar bi upravičevalo sumnjo, da se država noče urediti na temelju največje politične demokracije. Naravno, da se dogajajo stvari, katerih naša stranka ne more in noče odobravati, a tudi v takih slučajih so naša stranka ter narodni predstavniki pri vladi uspešno intervenirali.

V naši sredi so bila vedno različna mnenja, pa so tudi sedaj. Na zadnji strankini konferenci je prišla do izraza opozicijska struja, ki vsebuje vse struje od skrajnih boljševikov in sindikalistov pa do desničarjev, ki pobijajo ministerjalizem samo v tem času, a nikakor ne načelno. Ta struja je takoj po končanem kongresu proti volji stranke imela tajno konferenco, kjer se je izvolil poseben glavni odbor, ki je ves čas vodil posebno akcijo v

stranki tajno in brez kontrole strankinih pristašev. Belgrajske »Radničke Novine« in sarajevski »Glas Slobode« sta širila to delovanje med našimi sodruzi. Vse to je glavni odbor stranke mirno gledal in ni podvzel nobenih korakov proti temu zato, da bi čuval red in disciplino v stranki. Dal jim je na razpolago še celo strankino glasilo, da v njem prosto obravnavajo. Nadejal se je, da čas vse popravi in se vihar poleže. Toda vse nade so bile zaman. 18. t. m. je bila sklicana skupščina krajevne politične organizacije v Zagrebu. Na tej konferenci je manjšina dolgo pred začetkom zasedla vse prostore in preprečila, da niso prišli do besede člani glavnega odbora in uprave lokalne politične organizacije. Ker so vsled tega predsednik in podpredsednik krajevne politične organizacije, člani glavnega odbora in mnogi strankini pristaši zapustili zborovalne prostore, je manjšina izvolila poseben odbor. S tem činom je javno začela manjšina cepljenje stranke, kar je doslej delala tajno.

Razložiti je treba radi tega stališče glavnega odbora napram brodskega kongresa. Strankina konferenca je napravila o taktiki sledeči sklep o svoji resoluciji: »Konferenca izjavlja, da ima stranka tudi v bodoče ostati na stališču razrednega boja, na stališču popolne demokracije ter izjavlja, da je antidemokratski princip nesplojliv s strankinimi načeli. Dosledno temu ostaja stranka pri starem taktičnem in principijelnem stališču: Stranka odklanja vsak terorizem, ker ga ne smatra prikladnim taktičnim načelom, da se utrdi zmaga demokracije.« — S tem sklepom je stranka jasno obsodila boljševiško metodo kot princip, ker je proglasila, da se vprašanje taktike ne more raztegniti na vprašanje načel, kar dela boljševizem. To je sodrug Korač jasno naglasil na konferenci. Kdor se ne strinja s strankinimi načeli po strankinem statutu, ne more biti član stranke. S tem odlokom je strankina konferenca jasno povedala, da boljševiki ne morejo biti člani stranke. Sklicatelji kongresa v Brodu pa stoje na boljševiškem načelnem stališču. V pozivu na kongres v Brodu stoji, da imajo pristop samo oni, ki se odreka ministerjalizmu. Mednarodni socialistični kongres v Parizu leta 1900. je izrekel, da vprašanje ministerjalizma ni vprašanje principa, temveč taktike. Vsaka stranka naj sama odloči, je li ugoden trenutek, da vstopi v vlado ali ne. Da se izognemo vsakemu nespornemu, izjavljamo svečano in obligatno, da svojo strankino taktiko podvržemo sodbi celokupne jugoslovanske socialne demokracije. Tak kongres naj bi sporazumno sklicali glavni odbori vseh strank in sporazumno napravili poslovnik in zastopstvo ter dnevni red. Določili naj bi referente in okreferente za posamezne točke dnevnega reda.

Kongres v Brodu je sklican, da zjedini samo boljševike v Jugoslaviji, a da razcepi jugoslovansko socialno demokracijo. Ta kongres dela na stvaritev nove boljševiške »komunistične« stranke. Na temelju tega razglaš glavni odbor stranke na podlagi strankinih pravil:

Da smatra, da je vsak sodrug, ki bi se dal izvoliti za delegata v Brodski boljševiški kongres, izstopil iz stranke. Strankine politične organizacije pa, ki to store, bodo radi nepokorščine na podlagi strankinih pravil razpuščene.

Oklic konča s pozivom na sodruge in sodružice, naj upoštevajo položaj in se pokore odredbam glavnega odbora. Če bi delavci ne dobili tega, kar se je zgoraj navedlo, da se pri-

čakuje od vlade in če mesto tega pride do terorja, nosijo za to krivdo i hrvatski boljševiki, a ne samo temni reaktionarci.

Politični pregled.

— Stališče vlade omajano. LDU, Belgrad, 26. (JDU.) »Službene Novine« kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročajo: Glede razširjenja vesti, da namerava kraljeva vlada vsled zunanjih neprilik podati svoje ostavko, smo na pristojnem mestu izvedeli, da je ta vest neresnična. Na mirovni konferenci še ni padla nikake odločitev, ki bi imajala stališče vlade. Pač pa je verjetno, da bo vlada po parlamentarnem običaju stavila svojo listnico na razpolago, ko se končajo parlamentarne debate in dala tako ustavnim činiteljem — kroni in parlamentu — možnost, da ponovno presodijo položaj in potem sklepajo o sestavi vlade.

— Za reformo šole, LDU, Belgrad, 26. (JDU.) »Epo-ha« priobčuje razgovor z ministrskim podpredsednikom dr. Korošcem o ureditvi našega šolstva. Dr. Korošec je zagovarjal demokratične zahteve po temeljiti reformi našega šolstva. Nova generacija ne sme več poznati analfabetov. Na deželi se v ljudskih šolah namerava uvedti za dečke obvezni pouk v poljedelstvu, za deklice pa v gospodinjstvu. Vsak otrok se mora seznaniti z osnovnimi pojmi higijene. Pouk v šolah se mora spopolniti. Uvesti se morata francoščina in angleščina, da se bomo mogli naslanjati na zapad kulturno in gospodarsko, kakor se sedaj že politično. Tudi z Rusijo bomo morali iskati novih zvez. Dr. Korošec je poudarjal, da je tudi na polju učiteljstva treba temeljitih reform. Osnovati je treba čim večje število učiteljskih in pa strokovnih šol, zlasti za poljedelstvo, obrt in trgovino. Najno potrebno je, da se podržavijo vse šole.

— Izraz simpatij dunajskih komunistov ogrskemu proletarijatu, LDU, Nauen, 26. Dunajski komunisti so prideli v nedeljo 23. t. m. zborovanja, na katerih so izražali simpatije za diktaturo proletarijata na Ogrskem. Zborovanja so se končala z demonstracijami proti antanti. Odposlali so brzojavko mažarskim komunistom, v kateri zahtevajo solidarno postopanje nemško-avstrijskega proletarijata z ogrskim.

— Preskrba Češko z živili, LDU, Praga, 25. (ČTU.) Na ozemlje Čehoslovaške republike je od 19. februarja do 15. marca dospela iz Trsta čez Bejjak in Budjejevce naslednja množina živil: 550 vagonov (7476 ton) moka, 58 vagonov (1233 ton) masti, 48 vagonov (550 ton) mesa in 9 vagonov (127 ton) kondenziranega mleka in sira.

— Meja med Čehoslovaško in Ogrsko zaprta, LDU, Pariz, 25. Iz Prage poročajo: General Piccione, poveljnik čehoslovaških čet, je odredil hermetično zaporo mej proti Carski, da onemogoči infiltracija Češke z boljševizmom. Vsi mostovi preko Donave so rigorozno zastraženi.

— Ogrski komunistični program, LDU, Nauen, 26. Ogrsko komunistično glasilo »Vörös Ujszeg« priobčuje komunistični program. V njem stoji, da se miči dose-danja državna oblika in da mora izginiti buržoazija. Dosedanje vojaštvo in vojaška oblast ne bosta več obstajali kot napravi buržoazije. Proletarijat bo siral vsako protiakcijo. Rdeči teror je samo tam potreben, kjer obstoja beli teror. Ogrski proletarijat bo osredotočil tudi sodstvo v svojih rokah.

— Nemiri na Ogrskem, LDU, Dunaj, 25. (Brezščitno.) Najnovejša poročila iz Ogrske kažejo, da je prišlo na Ogrskem povodom zadnjega prevrata na več krajih do raznih nemirov, dasi zatrjujejo uradne vesti ravno nasprotno. V petek in soboto zvečer se je v budimpeštanskih ulicah mnogo streljalo, pri čemer je bilo precejšnje število mrtvih in ranjenih; državne železnice so bile zasedene in na več mestih so bile postavljene strojnice in topovi. Častnike so ustavljali na ulici in jim trgali odlikovanja. Tudi plenilo se je posebno v trgovinah živil in pri juvelirjih. Komunistična vlada je ukazala internirati vse tujce. Velika množica prebivalcev skuša zapustiti Budimpešto, vendar se to posreči le malokateremu. Ljudski poverjenik za uk je izdal odredbo, da so vse vstopnice vseh budimpeštanskih gledališč za četrtek in na-

provizije od prodanega časopisa na 10 vinarjev. Prodaja časopisov se vrši vsled tega le potem kolportaže na ulici.

Snežni zameti v Bosni. V zapadni Bosni so bili zadnje dni veliki snežni zameti. Promet na železniškoprugi Prejedor-Jajce je za nedoločen čas ustavljen.

Prvi maj praznik v šolah čehoslovaške republike. Čehoslovaško ministrstvo šol in narodne prosvete je določilo kot splošna praznika na ljudskih, meščanskih, strokovnih in srednjih šolah Prvi Maj in pa 28. oktober kot »dan svobode«. Na dan smrti Komenškega (28. marca) in Jana Husa (6. julija) se bodo vršile prvi dve šolski uri primerne šolske slavnosti, posvečene spominu teh dveh velikih mož in njih zgodovinskemu pomenu. In pri nas?

Tedenski izkaz nalezljivih boleznih v ozemlju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (od 9. do 16. marca 1919). Skrlatinka: Ljubljana mesto (1 oseba obolela). Novomeški okraj: občina Šmihel-Stopiče (1 oseba obolela). — Davica: Ljubljana mesto (1 oseba obolela). — Trebušni legar: Celje mesto (1 oseba obolela); celjski okraj: občina Mozirje (1 oseba obolela); kamniški okraj: občina Trzin (17 oseb obolelo); radovljiški okraj: občina Kamnagorica 1 (oseba obolela, 1 umrla). — Pegavec: Ljubljana mesto (11 oseb obolelo, med temi 8 vovčakov); ljubljanski okraj: občina Vič (1 oseba obolela). — Osepnice: Celje mesto (1 oseba obolela); črnomeljki okraj: občina Dragatuš (1 oseba obolela); ljubljanski okraj: občina Slivnica (10 oseb obolelo, 2 osebi umrli); Račun (1 oseba obolela); ptujski okraj: občina Dubrovnik (2 osebi oboleli), Lahanci (2 osebi oboleli), Litmerk (2 osebi oboleli), Markovci (4 osebe obolele, 3 umrle), Mihalovci (1 oseba obolela), Strnišče (begunsko taborišče, 2 osebi oboleli), Zabovci (1 oseba umrla), Puršenci (1 oseba obolela). — Opazka. Okraj Črnomelj na Lakvici 2 osebi ugriznjeni od stekle mačke; okraj Novo mesto v Hrušici 1 oseba ugriznjena od steklega psa, obe osebi odposlani v Pasterjev zavod v Zagreb.

Shodi.

Odborova seja krajeve politične organizacije v Trbovljah. Člane Odbora politične organizacije socialno demokratične stranke v Trbovljah se obvešča, da se bo vršila prva odborova seja v petek, dne 28. sušca t. l., potem pa redno vsaki petek, dne 4., 11., 18., 25. in 29. aprila popoldne ob 5. uri v društvenih prostorih delavskega doma v Trbovljah. Vsled važnosti dnevnega rešda in predprijav za praznovanje prvega majnika, kadar tudi glede nastalega splošnega političnega in gospodarskega položaja v državi SHS, se vabi k udeležbi vse odbornike tem potom, ker se ne bodo posebna vabila na dom dostavljala. — Načelstvo.

V soboto, dne 29. t. m. ob 7. uri zvečer javen shod pri Korošču na Glincih. Poroča sodrug Mihevc.

Shod cementnih delavcev v Zidanem mostu se bo vršil v soboto, dne 29. marca ob pol 5. popoldne. Poroča sodrug Tokan.

V nedeljo, dne 30. marca 1919:

Brežice ob 3. uri popoldne in Reichenburg. Poroča sodrug Uratnik.

Hrastnik — Dol pri Hrastniku.

Begunje pri Radovljici. Poroča sodr. dr. Korun.

Predtrg pri Radovljici ob 5. uri popoldne. Poroča sodr. dr. Korun.

Gorje pri Bledu ob 3. uri popoldne v gostilni pri Černetu. Poročata sodr. Erjavec in Prepeluh.

Zidan most. Shod delavcev cementne tovarne se vrši v soboto, dne 29. t. m. ob pol 5. uri popoldne. Poroča sodr. Tokan.

Celje. V nedeljo, 30. marca ob 2. uri popoldne v gostilni pri Zetenem travniku zborovanje konsumnega društva. — Konsumeritje naj se ga polnoštevilno udeleže. Poročevalec iz Ljubljane.

Vestnik „Svobode“.

Podružnica »Svobode« na Jesenicah priredi dne 30. marca ob 3. uri popoldne društveno predavanje.

Demisija socialističnih zastopnikov v vladi.

Belgrad, 27. marca. Socialistični klub narodnega predstavnštva je na svoji včerajšnji seji sklenil z ozirom na notranji politični položaj, izstopiti iz centralne vlade — kakor tudi iz vseh pokrajinskih vlad. — Sodruga opozarjamo na to dejstvo in pripominjamo, da hočemo zasedovati razvoj te politike in primerno urediti taktiko stranke. Vse zaupnike in organizacije nujno opominjamo, da se zaradi tega ne vznemirjajo, ker hočemo svoje nadaljnje postopanje urediti smotreno kot organizirana stranka. — Več poročamo jutri.

Zadnje vesti.

Rešitev jugoslovanskega vprašanja pred durmi.

LDU. London, 26. (ČTU.) Dillon poroča iz Pariza, da je rešitev jadranskega problema pred durmi. Med nasprotujočimi si interesi bo prišlo do kompromisa v tem zmislu, da odstopi ena stranka od gotovih zahtev po ozemlju in da dobi zato finančno odškodnino.

Tržaški odpuščeni železničarji in tovariši v Italiji.

Trst, 26. (P. P.) Včeraj zvečer se je vršil v Trstu buren shod železničarjev, katerih je 1600 brez službe. Na shodu je bil navzoč tudi delegat italijanskega železničarskega sindikata iz kraljestva. Sprejeta je bila soglasno resolucija, v kateri zahtevajo železničarji takojšnji sprejem vseh onih, ki so bili odpuščeni, zopet v službo. V nasprotnem slučaju izbruhne v celi Italiji znova štrajk vseh železničarjev.

Razburjenje med tržaškim delavstvom.

Trst, 26. (P. P.) Tržaški guverner je vsled nezadostne vladne pomoči odpravil vse olajšave, ki so jih doslej prejemale delavske družine. Delavci so namreč prejeli za vsako osebo v družini pri mestni aprovizijski komisiji 7 K mesečno popusta. Vsled tega vlada med tržaškim delavstvom veliko razburjenje in bati se je izgredov. Položaj v mestu je skrajno napet. Straže so pomnožili z vojaškimi patruljami.

Štrajk železničarjev v Nemški Avstriji.

Graec, 27. (Posebno poročilo.) Zaradi štrajka železničarjev je promet v sosednjih delih Nemške Avstrije popolnoma ustavljen.

Ogrska jih skrbi.

LDU. Pariz, 25. (DunKU.) Predno se je včeraj vršila seja najvišjega sveta zaveznikov, so imeli voditelji delegacij vesel Wilson, Lloyd George, Clemenceau in Orlando ožje posvetovanje. Tudi maršal Foch se je udeležil tega pomenka. Razpravljalo se je o vojaških posledicah prevrata na Ogrskem kakor tudi vprašanje, kako bi se odpremle poljske divizije generala Hallerja na Poljsko.

Prevrat na Ogrskem se vrši v redu.

LDU. Budimpešta, 26. (DunKU.) OKU javlja: Veliki prevrat se vrši širom vse Ogrske v najlepšem redu. Iz mnogih mest prihajajo poročila, da so ustanovili povsod direktorium delavcev.

Kako sodijo Čehi o položaju na Ogrskem.

LDU. Pariz, 26. (DunKU.) Iz Prage se poroča: V tukajšnjih političnih krogih domnevajo, da je bil prevrat v Budimpešti že delj časa in sicer na umeten način pripravljen in da je Karolyijeva stranka sklenila že davno, prepustiti vlado boljševikom, da na ta način občutljivo zadene antanto. V resnici pa ogrska komunistična stranka sama na sebi ni bila tako močna, da bi mogla upati polastiti se vlade brez pomoči od zunaj. Komunistično gibanje je vlada sama organizirala, kar proizhaja iz tega, da je prebivalstvo Ogrske večinoma poljedelsko in malo pristopno socializmu. Vrhutega je pa še vlada grofa Karolyija z več novimi zakoni spolnila želje socialnih demokratov in kmetov najradikalnejše struje. Prehrana dežele je bila najboljša v vsej osrednji Evropi. Prememba vlade je bila le političen manever, ki skriva pod imenom vlade svetov edino le nacionalno šovinistično ogrsko idejo, ki je do današnjega dne obvladala vsako ogrsko vlado od Tisze pa do Karolyija in ni imela drugega cilja, kakor nadvlado ogrskega plemena nad drugimi.

Čehoslovaška vlada ni demisionirala.

LDU. Pariz, 26. Tiskovni urad čehoslovaške delegacije na mirovni konferenci je priobčil v časopisu nastopno vest: Poročila o odstopu kabineta Kramář, razširjena po brezlični brzojavki iz Nauena, je popolnoma neresnično. Češki vladni krogi izjavljajo nasprotno, da ni v tem trenutku nikakega povoda za ministrsko krizo. Kabinet Kramář je sestavljen na podlagi koalicije; podpirajo ga brez izjeme vse stranke, ki so zastopane v narodni skupščini.

Zmaga Poljakov v Poznanju.

LDU. Poznanj, 26. (DKU.) Občinske volitve so izpadle v prid Poljakov. Izvoljenih je 41 Poljakov, 17 Nemcev, 1 socialist in 1 Žid.

Nad Solunom razglašen preki sod.

LDU. Atene, 26. (ČTU.) S kraljevim ukazom je proglašeno nad Solunom in okolico obsedno stanje in vojaški sod. Vsakršna poročila o premikanju čet, o nastopanju epidemij, o povratku, vsaka kritika delovanja grških ali zavezniških armadnih poveljnikov so prepovedana pod globo zapora do pet let.

Pohod antante proti boljševikom?

LDU. Curih, 26. (ČTU.) »Secolo« poroča: Noč in dan vozijo iz Reke vlaki z antantnimi četami proti Ogrski. Antantni načrt za pohod proti Budimpešti se bo izvršil sporazumno s Poljaki in Čehi.

LDU. Bukarešta, 26. (ČTU.) »Ducia« poroča, da je v Carigrad dospel transport 50.000 mož francoskih kolonijalnih čet, ki so namenjene za Rumunijo. Prihodnje dni pričakujejo še večje transporte antantnih čet, ki naj zaeno z rumunsko armado nastopajo proti boljševikom.

Napredovanje boljševikov v Besarabiji.

LDU. Bukarešta, 26. (ČTU.) Uradno rumunsko vojno poročilo poroča: Rumuni se v Besarabiji umikajo, da preprečijo še nadaljnje prelivanje krvi. Boljševiki napredujejo na črti Ismail-Reni. Na sedmograški fronti je popoln mir.

Letonska država bo priznana.

LDU. Libau, 25. (DunKU.) Letonski tiskovni urad poroča: Iz Pariza je prišla vest, da je na pariški konferenci priznaje letonske države zagotovljeno. Clemenceau je sprejel letonskega ministra za zunaje stvari in mu zagotovil, da bodo želje Letoncev našle vpoštevane in podporo.

Samo en klic!

LDU. Curih, 26. (ČTU.) »Avanti« napada italijansko vlado radi njenega dozdevnega reakcionarnega zadržanja in izjavlja, da pozna italijanski proletarijat samo še en vzklik, in ta se glasi: »Sovjet«!

Italijanske sodbe o Nemčiji.

LDU. Berlin, 26. (DunKU.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Lugana: Poročevalec lista »Avanti« brzojavlja: V krogih vseh strank prevladuje prepričanje, da Nemčija ne bo podpisala nikakega uničujočega miru. Poročevalci listov menijo, da bo prevrat na Ogrskem znatno izboljšal položaj Nemčije. »Secolo« se obrača ostro proti taki politiki, ki hoče samo slabiti Nemčijo in se pri tem poslužuje tudi najabsurdnejših sredstev, proti politiki, ki hoče na eni strani brezmejno povečati Poljsko in Čehoslovaško, na drugi strani pa noče pripustiti, da se priklopi Nemška Avstrija Nemčiji. Italija ne bo nikdar pripustila, da bi se Nemška Avstrija na kakršen si bodi način balkanizirala in da bi bila Italija oropana sadov svoje znanosti.

Zakon o zagotovitvi svetov v Nemčiji.

LDU. Berlin, 26. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Weimarja: Kakor se poroča iz parlamentarnih krogov, bo prihodnje dni državna vlada izročila ustanovnemu odseku predlog, ki predvideva zagotovitev zistema svetov v ustavi. Ako pride do izvršitve tega sklepa, bi to značilo ustanovitev neke vrste trizborničnega zistema, ker bi ta iz zastopnikov različnih organizacij svetov sestavljena centralna instanca bila opremljena z lastno inicijativo, ki jej nudi prilika, da sama izdeluje zakone.

Nemčija prične trgovino z inozemstvom, ko podpiše mir.

LDU. Pariz, 26. (DunKU.) Najvišji gospodarski svet je sklenil, da ne sme Nemčija začeti trgovine z inozemstvom, dokler ne bo podpisana mirovna pogodba.

Dobava živil Nemčiji.

LDU. Pariz, 25. (DunKU.) Prva za Nemčijo določena pošiljatev živil antante pride kmalu v Hamburg. Dve ladji bosta prevažali živila, ki so namenjena za Čehoslovake, po Labi. Koraki so tudi že napravljani za preskrbitev Poljske z živil. Živila mora Nemčija poplačati z izvozom. Med tem bo nemška ribarska flotilja dobila večjo prostost v nemških vodah.

Nemčija in vojna odškodnina.

LDU. Bazelj, 26. (ČTU.) Posebni poročevalec »Petit Parisien« je imel pogovor z bivšim nemškim finančnim ministrom, dr. Helfferichom, o možnosti vplačila nemške vojne odškodnine. Helfferich ceni nemško nacionalno

imetje na 310 milijard. Po dobitku državnega gospodarstva v znesku 8 milijard Nemčija tedaj ni v stanu plačati tako ogromno odškodnino. Samo ena rešitev obstoji, je sklenil Helfferich, ako stopijo vsi vojskujoči deli skupaj in plačajo po principu medsebojne pomoči v razmerju lastnega premoženja in velikosti vojne škode, ki so jo utrpeli, vojno odškodnino.

Clemenceau pred demisijo.

LDU. Pariz, 26. (ČTU.) Trdovratno se vzdržuje vest, da namerava Clemenceau odstopiti. Vzrok leži baje v njegovi ranitvi in vedno bolj naraščajoči onemoglosti. V resnici pa se pojavljajo ravno sedaj, po prevratu na Ogrskem zevajoča nasprotja med demokratičnimi principi Wilsona in imperialističnimi zahtevami Clemenceauja. V zbornici domnevajo, da bo Briand izvoljen naslednikom Clemenceauja. Brianda podpirajo izza njegovega prvega govora o volilni reformi v zbornici socialni demokratje.

Aprovizacija.

Čebula za VI. okraj. Stranke V. okraja dobe čebulo v petek, dne 28. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Delila se bode na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 230, od 9. do 10. štev. 231 do 460, od 10. do 11. štev. 461 do 690, popoldne od 2. do 3. štev. 691 do 920, od 3. do 4. štev. 921 do 1150, od 4. do 5. štev. 1151 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg čebule, kar stane 2 kroni.

Čebula za VI. okraj. Stranke VI. okraja dobe čebulo v soboto, dne 29. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Delila se bode na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: od 8. do 9. štev. 1 do 220, od 9. do 10. štev. 221 do 440, od 10. do 11. štev. 441 do 660, popoldne od 2. do 3. štev. 661 do 880, od 3. do 4. štev. 881 do 1100, od 4. do 5. štev. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg čebule, kar stane 2 kroni.

Poslano.*

Kazinska kavarna se je torej odprla. Odprl jo je tisti, ki ga je predlagal »Casinoverein«, mož, proti kateremu se je izrekla »Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev« in katerega je odklonil tudi mestni magistratni gremij, ker sta obe ti korporaciji zastopali stališče, da se smejo pri oddaji obrti v prvi vrsti vpoštevati samo v dotični stroki izvežbani obrtniki.

To upravičeno stališče si je pridobilo že povsod, kjer obtoja organiziran obrtni stan, popolno veljavo. Samo pri nas še niso merodajni stvarni argumenti, marveč igrajo še vedno glavno vlogo osebni oziri družabno zveze in stara hlapčevska uslužnost napram drugorodcem! Edino tako se je moglo zgoditi, da je »Casinoverein« zmagal pri vladi proti Zadrugi in magistratnemu gremiju! Je pač ostalo vse pri starem, kakor v stari Avstriji, kjer sta tudi slovenski korporaciji — Zadruga in magistratni gremij — obračali, nemška vlada pa je obrnila.

V našem slučaju je zadostovalo, da se je pri vladi zglasil referentov osebni prijatelj dr. Smole in interveniral v spremstvu reflektanta predsednik »Casinovereina« dr. Galle, brat tistega moža, ki je imel svoječasno nalogo od avstrijske vlade, da uduši — »Slovensko Matico«, in takoj se je rešitev prikrojila tako, kakor so to želeli gospodje Kazinotje in njih predsednik dr. Galle.

Kazinska kavarna ostane torej še nadalje v starih rokah, zakupnik je zgolj slamoveznik — za najemniško dobo enega leta — v tem času se nadeja kazinska gospoda, da bo zopet Nemeč zavladal pri nas, — slovenski gostje so za to dobo, torej do preklica, dobili milostno na razpolago dva sobi, vsi drugi prostori pa so i v bodoče kot svetišče pridržani prejšnji lari nemški gospodi.

Slovinci so potemtakem v kazinski kavarni, kateri jo dr. Galle dojočil ime »Zvezda« in katero ime je mo-

ral obvezno sprejeti tudi sedanjí zakupnik, samo nadležni gostje-vsiljivci, ki jih pa vržejo na plan pri prvi priliki, ki se jim ponudi. Dotlej pa jim služi zakupnik kot orodje, kot plašč, ki naj pred slovensko javnostjo maskira — staro nemško podjetje! V to bi se jim ne daj izrabljati seveda nobeden izmed ostalih šest kompetentov.

Kakor je znano, se je potegovalo za to obrt šest strokovno izvežbanih kompetentov, a vladni referent se je odločil za tistega, ki bi moral priti najmanj v poštev. Ker pa je obljubil kazinotom največ koncesij, da se bodo lahko i nadalje še šopirili v sredi Ljubljane, je njihov zastopnik »Švaba« dobil pri vladi globok poklon, domačini pa brco.

Pravi se, niso mogli dobiti zakonite podlage za odklonitev, mi pa samo vprašamo, ali je bila obdolžitev »verilni trgovini« v »Napreju« že preklicana? Kolkor vemo še ne — torej! — Ako je obrtni red tako pomanjkljiv, da za take slučaje nima nikakih določb, hajd na delo na preuredite ga z naredbo. Saj teh ne izide malo, vsake vrste so, samo za obrtni stan jih ni.

Niti odgovora se ne more izposlovati v najnujnejših in najbolj perečih zadevah, ki se tičejo obrtnikov. Za tako potrebno ureditev obrtnih zakonov so poklicane organizacije že pred dolgim časom zaprosile, a rešitve še ni, dasi je bilo časa dosti.

Toliko narodni javnosti v znanje in ravnanje!

V Ljubljani, dne 24. marca 1919.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in
lak-usnja z usnjatimi po-
plati se dobe po dnevni cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi
podplati po K 85.— za moške,
K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Prodajalno čevljev v Celju

v hiši Narodnega Doma

je otvorila

mirenska „Čevljarska zadruga“ t. č. Mozirje.
čevlje iz pravega usnja v vseh vrstah
od težkih delavskih
do
elegantnih.

Trpežno ročno delo.
Oglejte si osebno!!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,100.000.

2 0/0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —